

musclos o caragols), documentat en Petroni (dos pasatges de la *Cena Trimalchionis*) i provinent del grec *ματῦνη* (ed. Heraeus, 80ss.); però faltaria trobar el segon component, i l'afinitat del primer també resta incerta.

DERIV.: *Marsapaner* [Lacav.].

¹ Més context a PINTAR. En un doc. (que sembla ser diferent de l'últim perquè els cita amb remissions de números ben separats) de la mateixa data, hi ha «unum cofretum pictum», on el mot baix llatí *cofretum* és probable que estigui pel cat. *massapà*, no llatí. Les altres dues cites semblen correspondre a un altre inventari de 1363, però l'una del fº 8 i l'altra del fº 13. — ² Potser llegir *senapi* 'mostassa'. O és una variant de *sagapí?*; però tanmateix, cf. encara SARAMPÍO/*xarampió*.

Massar, V. *massa* *Massarès*, V. *massa* *Massatge*, V. *masegar* *Masega*, V. *mansega* *Massejar*, V. *massa* *Massell*, V. *mesell* *Masset*, V. *mansega* *Maseta*, V. *maç* (MAÇA) *Massetja*, V. *bassetja*

MASSICOT, de l'it. *mazzacotto* (per conducte del fr. *massicot*), que sembla provinent de l'ar. *mashaqān-yā* id., contaminat per l'it. *cotto* 'cuit'. □ 1.ª doc.: Lab. 1840.

Veg. MAZACOTE, DCEC.

Massilla, *massillada*, V. *massa* *Massiquejar*, V. *messica* *Massís*, +*massiu*, *massó*, V. *massa* *Massot*, *massota*, *massotell?*, V. *maça* +*Mastatxins*, fer ~, V. *matar* *Màstec*, *masteguera*, V. *mastegar* i *màstic*

MASTEGAR, del ll. MASTICARE id. □ 1.ª doc.: orígens (Lull et c.).

«Con lo bou fo sadoll --- jac prés de un arbre, e remugà e *metegà* ço que havia cullit en lo camp de blat», «menjava molt, e no ho *metegava* segons que s convenia, e bevia iversosament, e trop bevia», Lull (*Merav.*, NCl. I, 158; II, 40); «un pagès de una aldea --- quant offeria a la missa tots temps offeria un diner àvol; e-l die de la Pasqua --- lo clergue qui-l combregava tenia stojat un diner àvol de aquells que l'aldea li offeria; e quant li volc donar la hòstia, per miracle de Déu, mès-li lo dit diner àvol dins la bocha; e lo dit aldea, per molt que-l *metegàs*, no-l podia trencar», *Eximpli* segons recompta Jacques de Vitry (*Recull d'Ag.*, § 508, II, 125.14); «menjar està en --- ab les dents trencar lo pa, e *metegar*, e enviar-lo se-n», StVicentF (*Serm.* I, 31.3).

«*Mastegar*: mandere, commanducare», Onofre Pou (*Thesaurus Puerilis*, 190). Fins avui usual a quasi tot el domini, des d'Eivissa («*metegà*: masticar», Pérez Cabrero) fins a Ribagorça («sí no *metegues* bé te farà mal el estómag», Benasc: Ferraz, 77). Aplicat als animals s'ha usat la variant *maixcar* en part del val., i ja figura en la *Brama dels Llauradors* de l'Horta, fi S. xv: «y fo trovat l'ase, y encara *maixcava*» (206); però encara que això ha de ser síncope de MASTICARE (com el cast. *mascar*) més aviat sembla significar 'anar calent':

Escrig 1851: «*maixcar*: andar en zelo los irracionales» remetent a *metegar* que defineix «*mascar*» i «*metegar* les bèsties la herba o el vert fent roïdo»; o sigui eufemisme, comparant l'ase en erecció amb el que es fica a pasturar il·lícitament pels prats (hi degué contribuir la influència de *maixcarar* i la de *maixella*).

DERIV.: *Mastegada*. *Mastegadis*. *Mastegador*. *Mastegadura*. +*Mastegaire* 'mastegatxcs' pall. (Pol). *Mastegall* (la suposada acc. 1 d'AlcM és increïble). *Mastegament* [Lacav.]. *Mastec*; *metegó*; *metegoi*; *metegot*. *Mastegueres*, -*guera*.

Màstec 'Chondrilla juncea, herbeta silvestre menjada com enciam' [DAg., PnaVic], segurament dita així perquè, tot essent semblant a la cosconilla, és més grossera i regastinyosa i obliga a més masticació; formació paral·lela, d'una banda a la de *ròssec* de *rossegar*, *càvec*, *ràfega* etc., de l'altra a la del fr. *mâche* «douce, valérianelle», hortalissa cultivada, que recorda bastant el màstec, si bé planta distinta, i que també es menja com a verdura popular no gaire estimada: «un món d'imatges llarg temps oblidades --- se revifà de sobte en la meva pensa: les cares eixerides de mes companyones blanques, els rostolls on cercàvem cosconilles i *màstecs* ---», Ruyra (*Pinya de Rosa* II, 89); quan l'oncle em duia a cercar cosconilles pels peus de marge de Pedralbes, c. 1912, desdenyava els *màstecs*, tot i més grossos, per més durs i amargs; «semblant a la xicoia (cosconilla) de fulles més amples, i també la usem per a amanides», Alps (1954); «en diem *màstik* o *metegér*» Tuixén (1964), i com a *meteguera* me l'anomenaren a Llançà (1958), Orbanya (1960), Arcavell (1936) i fins a l'Alta Ribagorça (Gavàs, 1965); *metigueres* Conca de Barberà, DAg.

Remàstegues 'deixalles de pasta adherides a la pastera', Verdaguer, *Rond.*, 59 (i E. Albert, *Vella Andorra*, 58, amb referència a Verdaguer, *Llegenda d'Engolasters*); encara que hi ha també *remastes* («*ramastes*: tamentum», amb reducció del final de *remàstecs*), que AlcM atribueix a Vilatorja, junt amb variant *remàstiques*, escrivint-ho tot amb *ra-* inicial, no és de creure que vingui de *romandre* que no ha tingut mai un participi *romast o *remast en cat. (és innovació purament it.); s'ha de tractar de la idea bàsica de cosa que sembla una *metegall*; una altra var. vigatana *romàstiques* amb la coneguda labialització de la *e* per la *o*.

Variants sàvies: *Masticació*, *masticatori*, -*cabla*.

Mastollar [c. 1910]: 'mormolar, barbotejar confusament': «*mastollant* pestes i malediccions», Pous P. (*Quan se fa nosa*, I, 58), primitivament 'mastegar amb brogit, mastegar durament', que és el sentit en què Saisset encara usa (junt amb l'altre: «mireu allí 'queix home vell, / qui *mostolla* tot sol», *Perpiny.*, 95) la variant assimilada *mostollar*: «el llapinot, que *mostollava* / la frigoleta i el romaní / ---», «la nostra llebre / --- / s'amusa a se fer la toaleta / en un marge de frigoleta: / *mostolla* que *mostollaràs*, / sembla que se recorda pas / de la juguesca feta amb la closca-dura» (la tortuga, a qui correrà més de pressa); «En *Mostollapa-fresc*, qu' era sempre enfitat, / mes que era un dimoni al combat / ---» (*Cat. d. R.*, 103, 221, 197,